

MEMO

Opdrachtgever	Provincie Zuid-Holland
Ons kenmerk	637400976728494683
Plaats	Amersfoort
Datum	4 november 2020

Toelichting opdracht Verkenning doorontwikkeling omgevingsdiensten provincie Zuid-Holland

De provincie ziet een aantal maatschappelijke ontwikkelingen op zich afkomen die invloed hebben op de omgevingsdiensten(OD's). GS wil daarop anticiperen om de uitvoering toekomstbestendig en robuust te houden. Daarbij ziet GS dat niet alleen de provincie maar ook 'het Rijk' het VTH-stelsel in Nederland wil versterken. Dit raakt niet alleen de provincie maar ook gemeenten en waterschappen die een belangrijke opdrachtgever en mede-eigenaar zijn van de omgevingsdiensten.

In het licht van deze landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen wil GS een verkenning doen naar de mogelijkheden voor een toekomstbestendige uitvoering van de provinciale taken in samenhang met het VTH-stelsel en de taakuitvoering van OD's in den brede. Een toekomstbestendige taakuitvoering is in het belang van alle bestuurlijke partners in de OD's. Daarom neemt de provincie met deze opdracht het initiatief om met de partners de gezamenlijke ambities te verkennen om te bepalen of er een gezamenlijk beeld is van wat er nodig is en van wat er samen kan. Tegelijkertijd wil GS haar eigen positie bepalen en weten wat de provincie zelf kan doen om gesteld te staan voor de toekomst.

Opdrachtschrijving

Er wordt een verkenning uitgevoerd naar de gevolgen van maatschappelijke en landelijke ontwikkelingen in het VTH-stelsel en de mogelijke doorontwikkelingsmogelijkheden naar meer toekomstbestendige omgevingsdiensten.

Uitgangspunten

- De verkenning wordt vanuit de inhoud ingestoken, gericht op een toekomstbestendige en adequate uitvoering van VTH-taken, waarbij alle mogelijke oplossingsrichtingen openstaan;
- De volgende kernbegrippen worden gehanteerd in de uitwerking: continuïteit, verbreding handelingsperspectief/instrumentarium, kwaliteit, efficiency, risicobeheersing;
- Er is sprake van openheid in het traject, maar niet van vrijblijvendheid;
- Omgevingsdiensten en andere partners worden actief betrokken bij de verkenning;
- Er wordt niet alleen gekeken naar wat beter kan maar ook naar wat goed gaat;

Aanpak

Om te komen tot het eindresultaat, worden de volgende fases uitgevoerd:

0. Startbijeenkomst met de begeleidingsgroep en definitief maken van de aanpak en de werkwijze;
1. Verzamelen van feiten, meningen en interpretaties door documentenanalyse en interviews;
2. Analyse delen en bespreken in groepsessies (o.a. met directeurs OD's, DB's);
3. Opstellen (concept)eindrapport en opbrengst 'Verkenning doorontwikkeling omgevingsdiensten';
4. Presentatie en nazorg

Planning

	Oktober		November				December					Januari		
Week	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	1	2	3
Fase 0		BG												
Fase 1						BG								
Fase 2														
Fase 3									BG			BG		
Fase 4														
	OG		OG		OG		OG		OG		OG		OG	

BG = Begeleidingsgroep, OG = Opdrachtgever van de opdracht

Kader voor de verkenning

Voor de verkenning wordt een kader gehanteerd met verkenningsvragen. Zie hieronder:

Missie: een objectieve inventarisatie, gericht op een toekomstbestendige uitvoering van de provinciale taken door de omgevingsdiensten

In de uitwerking en aanpak van deze verkenning zijn de volgende kernbegrippen leidend:

- Continuïteit
- Verbreding handelingsperspectief/instrumentarium
- Kwaliteit
- Efficiency
- Risicobeheersing

Bij de beantwoording van de vragen worden bepalende praktijksituaties gehanteerd overeenkomstig met de inhoud als uitgangspunt. Praktijksituaties zijn o.a.: de Omgevingswet (voorbereiding en wat betekent dit), Financieel (financiële druk en hoe hiermee wordt omgegaan), Onafhankelijkheid (ook een onderwerp binnen de Commissie van Aartsen), Deskundigheid, Toekomstbestendigheid omgevingsdiensten in het licht van alle transities (bijv. Energietransitie en digitalisering).

Fasen toekomstonderzoek	Verkenningsvragen	Wijze van beantwoording
<p><i>Aandacht voor op het verleden</i></p> <p>Aandacht voor belangrijkste gebeurtenissen in de geschiedenis van de omgevingsdiensten. Recht doen aan grote en kleine gebeurtenissen die behoren bij het collectieve geheugen van de ontwikkeling van de omgevingsdiensten.</p>	<p>Wat zijn belangrijke momenten in de ontwikkeling van de omgevingsdiensten? Wat zijn de lessons learned?</p>	<p>Documentstudie</p> <p>Interviews</p>
<p><i>Focus op het heden</i></p> <p>In kaart brengen van de belangrijkste trends en ontwikkelingen die raken aan het vraagstuk van de doorontwikkeling van de omgevingsdiensten. We geven antwoord op de verkenningsvragen en hoe de stakeholders omgaan met die ontwikkelingen, delen waar ze trots op zijn en waar ze spijt van hebben. Verantwoordelijkheid nemen voor hun bijdrage aan de huidige ontwikkelingen.</p>	<p><i>Continuïteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Waar lopen de omgevingsdiensten tegenaan bij de huidige uitvoering van de provinciale taken? - Welke knelpunten zijn er in de huidige wijze van organiseren? <p><i>Verbreding handelingsperspectief/instrumentarium</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat zijn de ervaringen met het huidige handelingsperspectief/instrumentarium? Waar knelt het en waar is nog ruimte? <p><i>Kwaliteit</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat gaat goed en wat kan beter in de huidige uitvoering (zowel binnen de diensten zelf, als tussen de diensten en tussen de diensten en provincie)? 	<p>Documentenstudie</p> <p>Interviews</p>

	<p><i>Efficiency</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Waar zijn binnen de bedrijfsvoering verbeterpunten mogelijk, zodat de uitvoering van de provinciale taken beter, slimmer en goedkoper kan plaatsvinden? <p><i>Risicobeheersing</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Hoe worden op dit moment risico's beheerst? Wat gaat daarin goed en kan beter?- Zijn er hierin verschillen tussen omgevingsdiensten? Zo ja, wat is hiervan de oorzaak?	
<p><i>Toekomstscenario's</i> Op basis van de futuring-methodiek formuleren we mogelijke toekomstscenario's.</p>	<p>Inventarisatie toekomstige ontwikkelingen en de gevolgen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Wat is wenselijk en/of nodig om de uitvoering van de provinciale taken toekomstbestendig en robuust te laten zijn en te blijven? Wat vragen de geschetste ontwikkelingen van de diensten in de toekomst? Wat zijn de effecten van deze ontwikkelingen op het werkpakket, de taakuitvoering en het handelen van de diensten? Hoe kijken de omgevingsdiensten en andere partners (zoals gemeenten) daar tegenaan?- Inventarisatie mogelijkheden tot doorontwikkeling diensten: Hoe kan de doorontwikkeling van de diensten een bijdrage leveren aan de verbetering van de uitvoering van de provinciale taken door de omgevingsdiensten, uitgaande van de leidende principes 'Continuïteit, Verbreding handelingsperspectief, Kwaliteit, Efficiency en Risicobeheersing'? Wat zou een eindsituatie kunnen zijn (stip op de horizon)?	Groepssessies
<p><i>Gemeenschappelijke basis</i> Op basis van de toekomstscenario's benoemen van thema's die een gemeenschappelijke basis vormen voor doorontwikkeling van de omgevingsdiensten.</p>	<p>Welke thema's komen uit de toekomstscenario's naar voren als belangrijke gemeenschappelijke basis om de doorontwikkeling voor te geven op de leidende principes 'Continuïteit, Verbreding handelingsperspectief, Kwaliteit, Efficiency en Risicobeheersing'?</p>	Groepssessies (met name gemixte groepssessie)
<p><i>Actieplanning</i> Formuleren van stappen om op basis van de gemeenschappelijke basis de doorontwikkeling vorm te geven.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Wat zijn mogelijke tussenstappen in het bereiken van de eindsituatie? Hoe zien de Omgevingsdiensten dat zelf? Wat vinden de gemeenten als deelnemer in de Omgevingsdiensten belangrijk?- Welke stappen in de doorontwikkeling van een toekomstbestendige taakuitvoering kunnen middels samenwerking worden bereikt en welke vormen van samenwerking zijn daarvoor het meest geschikt?	Groepssessies (met name gemixte groepssessie)